

Sygn. akt *IV U 1030/17*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 listopada 2017 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Guniewska

Protokolant: st. sekr. sądowy Magdalena Rykała-Płodzień

po rozpoznaniu w dniu 22 listopada 2017 r. w Rzeszowie

sprawy z wniosku J. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o emeryturę

na skutek odwołania J. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 04/08/2017 r. znak (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 04/08/2017 r., znak: (...)w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy J. M. prawo do emerytury poczynając od dnia 3 sierpnia 2017r. oraz ustala brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na rzecz wnioskodawcy J. M. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt: IV U 1030/17

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 22 listopada 2017r.

Decyzją z dnia 4 sierpnia 2017r. znak sprawy: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy J. M. przyznania emerytury, ponieważ wnioskodawca do dnia 1 stycznia 1999 nie udowodnił wymaganego 15 letniego okresu pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Od powyższej decyzji odwołał się J. M. wnosząc o jej zmianę i przyznanie mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu podnosił, że w okresie od 3 marca 1977 r. do 24 sierpnia 1977 r. pracował w szczególnych warunkach w Przedsiębiorstwie (...) w K. Oddział w R..

W odpowiedzi na odwołanie (...) Oddział w R. podtrzymał stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji i wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

J. M. urodził się (...) W dniu 24.07.2017r. złożył wniosek o emeryturę. Wnioskodawca nie jest członkiem OFE.

Wnioskodawca posiada udowodniony staż ogólny w wysokości 25 lat 3 miesiące i 24 dni okresów składkowych i nieskładkowych, a staż pracy w warunkach szczególnych wynosi 14 lat 6 miesięcy i 24 dni.

Kwestią sporną było zatrudnienie wnioskodawcy w warunkach szczególnych w okresie od 03.03.1977 r. do 24.08.1977r. w Przedsiębiorstwie (...) w K. Oddział w R..

W celu udowodnienia okresów zatrudnienia, w tym stażu pracy w szczególnych warunkach wnioskodawca przedłożył między innymi ogólne świadectwo pracy z dnia 23 sierpnia 1977 r. w którym wskazano, że J. M. wykonywał pracę kierowcy. Dodatkowo wnioskodawca przedłożył umowę o pracę z wyżej wymienionego zakładu pracy, tj. (...) Przedsiębiorstwa (...) w K..

Sąd ustalił, że wnioskodawca w okresie od 3 marca 1977 r. do 23 sierpnia 1977r. będąc zatrudnionym w Wytwórni (...) w R. pracował na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Przewoził paszę wyprodukowaną przez ten zakład do hodowców zwierząt jak i do magazynów Gminnych Spółdzielni na terenie całego województwa. Był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W zakładzie była specjalna ekipa do załadunku paszy na samochód. Paszę przewożono w workach.

(Dowód: zeznania świadków E. M. , J. S., zeznania wnioskodawcy J. M., dokumentacja w aktach organu rentowego i aktach osobowych).

Sąd dokonał powyższych ustaleń na podstawie dokumentów zawartych w aktach organu rentowego, dokumentacji w aktach osobowych, dowodów z zeznań świadków E. M. i J. S. oraz dowodu z zeznań samego wnioskodawcy J. M..

Sąd dał wiarę dowodom z dokumentów, albowiem zostały sporządzone przez powołane do tego organy w zakresie przypisanych im kompetencji i w przewidzianej formie, a ich treść nie budzi wątpliwości Sądu. Autentyczność zaś dokumentów prywatnych nie była podważana przez strony postępowania.

Nie budzą wątpliwości dowody z zeznań świadków, bowiem są to osoby, które pracowały z wnioskodawcą w spornych okresach zatrudnienia w Wytwórni (...) w R., a zatem mają najlepszą wiedzę o tym, jakiego rodzaju czynności wykonywał wnioskodawca na zajmowanym stanowisku pracy. Zeznania ich są rzeczowe, logiczne oraz wzajemnie się uzupełniają. W korelacji z treścią zebranych w sprawie dokumentów, wiarygodność tych zeznań nie budzi wątpliwości. Sąd pragnie podkreślić, że świadkowie wykonywali pracę w ww. zakładzie pracy, a zatem byli bezpośrednimi obserwatorami tego, jakie czynności i jaki rodzaj pracy wnioskodawca faktycznie wykonywał. Świadkowie zgodnie wskazali, że wnioskodawca wykonywał czynności kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony świadcząc pracę stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W powyższym kontekście, walor wiarygodności należało także przyznać zeznaniom wnioskodawcy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest uzasadnione.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było ustalenie uprawnień wnioskodawcy J. M. do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym na podstawie art. 184 ustawy emerytalnej. Wnioskodawca bezspornie posiada ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych na dzień 1 stycznia 1999 r., natomiast spornym w sprawie był staż pracy w warunkach szczególnych. Spornym między stronami było zatrudnienie wnioskodawcy w okresie od 03.03.1977r. do 24.08.1977r. w Wytwórni (...) w R..

Zgodnie z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w brzmieniu obowiązującym na dzień wydania decyzji przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia

1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku określonego w art. 32 ustawy emerytalnej, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, tj. na dzień 1 stycznia 1999 r. osiągnęli oni okres zatrudnienia w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze wymagany według przepisów dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat (dla mężczyzn), mają 25 lat okresu składkowego i nieskładkowego oraz nie przystąpili do Otwartego Funduszu Emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przepisy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego i pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U.Nr 8, poz. 43 ze zm.) , do którego odsyła art. 32 ustawy emerytalnej określają niższy wiek emerytalny, rodzaje prac i stanowisk oraz warunki na podstawie których przysługuje prawo do emerytury. Okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Te okresy pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

Warunkiem niezbędnym do uzyskania na podstawie przepisów powołanego rozporządzenia emerytury przez pracownika, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, jest spełnienie łącznie następujących przesłanek z § 3 i § 4 ust. 1 w/w rozporządzenia, tj. dla mężczyzn osiągnięcie wieku 60 lat, posiadanie okresu zatrudnienia w wysokości 25 lat, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczonymi do okresów zatrudnienia oraz legitymuje się 15 – letnim okresem zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Należy przy tym zauważyć, że o tym czy praca był wykonywana w szczególnych warunkach decyduje nie stanowisko, lecz wykonywane czynności. Ustalenie zatem, jakie prace wnioskodawca faktycznie wykonywał, nie zaś nazwa zajmowanego stanowiska, przesądza o ewentualnym istnieniu przesłanek do przyznania dochodzonego świadczenia (z uzasadnienia wyroku SN z dnia 21.04.2004r., II UK 337/03).

Należy wskazać, że zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z dnia 9 kwietnia 2009 r. sygn. akt I UK 316/08) w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe prowadzenie dowodu z zeznań świadków lub z przesłuchania stron nie podlega żadnym ograniczeniom. Nie może zatem ulegać wątpliwości, że pracownik albo ubezpieczony ubiegający się o świadczenie z ubezpieczenia społecznego może w postępowaniu przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych wszelkimi dowodami wykazywać okoliczności, od których zależą jego uprawnienia z tytułu ubezpieczenia - także wówczas, gdy z dokumentu (np. zaświadczenia o zatrudnieniu) wynika co innego (art. 473 k.p.c.). Należy wprawdzie stwierdzić, że okres zatrudnienia w szczególnych warunkach organ rentowy stwierdza na podstawie wystawianych przez zakład pracy świadectw pracy, jednakże pracownik nie może ponosić ujemnych konsekwencji za niedokładności w określaniu stanowisk pracy przez pracodawcę, albo braku wystawienia stosownych zaświadczeń, jeżeli w sposób niebudzący wątpliwości wykaże wykonywał pracę stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Sąd w toku postępowania zainicjowanego odwołaniem wnioskodawcy nie może zatem ograniczyć możliwości udowodnienia, że dana praca wykonywana była w szczególnych warunkach jedynie do świadectw pracy, lecz powinien wszelkimi dostępnymi dowodami wskazanymi przez strony postępowania dokonać oceny, czy praca była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w spornym okresie.

Należy zauważyć, że w niniejszej sprawie wnioskodawca J. M. udowodnił, że będąc zatrudnionym w Wytwórni (...) w R. w spornym okresie czasu pracował na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Przewoził wówczas pasażera. Narazony był na wdychanie szkodliwych związków chemicznych, zapylenie, kurz, a więc na taką samą ekspozycję czynników szkodliwych jak zatrudnieni w transporcie kierowcy samochodów ciężarowych. Nie można też nie zauważyć ewolucji poglądów judykatury w kwestii możliwości odstępstwa od zasadny stanowiskowo – branżowego charakteru prac w szczególnych warunkach uprawniających do wcześniejszej emerytury. Za wykonywaną w szczególnych warunkach należy uznać również pracę przyporządkowaną w załącznikach do Rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983r. (Dz. U. nr 8., poz. 43 ze zm.) do innego działu

przemysłu niż ten, w którym jest świadczona, jeżeli stopień szkodliwości lub uciążliwości tego rodzaju pracy nie wykazuje żadnych różnic w zależności od branży, w której pracownik jest zatrudniony, co ma miejsce w przedmiotowej sprawie.

Praca kierowcy autobusu czy kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, którą świadczył wnioskodawca została określona w wykazie A, dziale VIII, pkt. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze - jako prace w transporcie i łączności, prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów.

Sąd zatem na podstawie niebudzących wątpliwości dowodów z zeznań świadków oraz wnioskodawcy, a także na podstawie dokumentacji z akt organu rentowego stwierdził, iż niesłuszne było stanowisko Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, że wnioskodawca nie legitymuje się wymaganym co najmniej 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach. Uwzględnienie bowiem spornego zatrudnienia pozwala na przyjęcie, że wnioskodawca posiada udowodniony co najmniej 15-letni staż pracy w szczególnych warunkach. Poczynione przez Sąd ustalenia bezsprzecznie pozwalają na przyjęcie, że w dacie wejścia w życie ustawy, tj. na dzień 1 stycznia 1999 r. wnioskodawca spełniał wymóg stażu zatrudnienia w szczególnych warunkach i ogólnego stażu ubezpieczeniowego. Wnioskodawca zatem spełnił wszystkie warunki do uzyskania prawa do emerytury od dnia złożenia wniosku tj. od 3.08.2017r. dlatego też sporne świadczenie zostało przyznane od tej właśnie daty.

Skutkiem powyższego Sąd uwzględnił odwołanie i stosownie do treści art. 47714 § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R., przyznając wnioskodawcy prawo do emerytury poczynając od dnia 3 sierpnia 2017 roku.

Sąd Okręgowy pragnie również wskazać, że do zasad przyznawania i wypłacania świadczeń emerytalno-rentowych zastosowanie ma art. 118 ust. 1 ustawy emerytalnej, zgodnie, z którym, organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w terminie 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, przy czym w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego, za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego (ust. 1a). W niniejszej sprawie, jak wynika z poczynionych ustaleń faktycznych, niezbędnym dla wyjaśnienia okoliczności spornych w sprawie było przeprowadzenie dowodu z przesłuchania świadków oraz wnioskodawcy i dopiero tak zgromadzony materiał dowodowy pozwolił na wydanie rozstrzygnięcia, co powoduje, iż nie można uznać, iż organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 kpc.